

MẠCH KHUẾCH ĐẠI – MẠCH TẠO XUNG

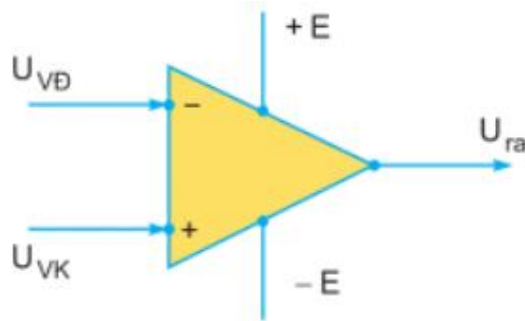
I. Mạch khuếch đại

1. Chức năng của mạch khuếch đại:

Khuếch đại tín hiệu điện về mặt điện áp, dòng điện, công suất.

2. Sơ đồ và nguyên lý làm việc của mạch khuếch đại :

a. Giới thiệu về IC khuếch đại đảo và khuếch đại thuật toán dùng IC:

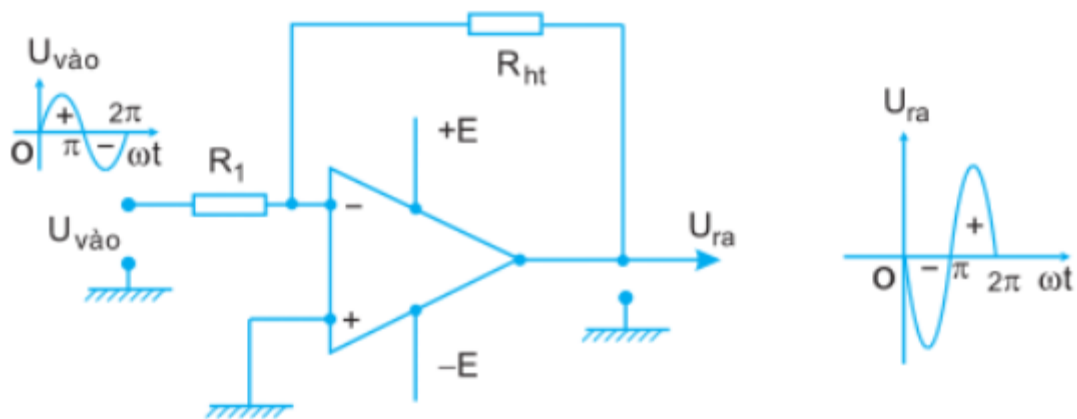
Hình 8 – 1. Kí hiệu của IC khuếch đại thuật toán.

+ U_{VK} gọi là đầu vào không đảo, đánh dấu (+).

+ $U_{VĐ}$ gọi là đầu vào đảo, đánh dấu (-)

+ U_{ra} : đầu ra.

b) Nguyên lý làm việc của mạch khuếch đại điện áp dùng OA:

Hình 8 – 2. Sơ đồ khuếch đại đảo dùng OA

Tín hiệu vào qua R_1 đưa đến đầu vào đảo của OA. Kết quả điện áp ở đầu ra ngược dấu với điện áp ở đầu vào và đã được khuếch đại lên.

Hệ số khuếch đại điện áp :

$$K_d = \left| \frac{U_{ra}}{U_{vao}} \right| = \frac{R_{ht}}{R_1}$$

II. Mạch tạo xung :

1. Chức năng của mạch tạo xung:

Biến đổi năng lượng của dòng điện một chiều thành năng lượng điện dao động có dạng xung và tần số theo yêu cầu.

2. Sơ đồ và nguyên lý làm việc của mạch tạo xung đa hài tự dao động: (sgk)

THIẾT KẾ MẠCH ĐIỆN TỬ ĐƠN GIẢN

I. Nguyên tắc chung

- + Bám sát và đáp ứng yêu cầu thiết kế.
- + Mạch thiết kế đơn giản, tin cậy.
- + Thuận tiện khi lắp đặt, vận hành và sửa chữa.
- + Hoạt động ổn định và chính xác.
- + Linh kiện có sẵn trên thị trường.

II. Các bước thiết kế :

1. Thiết kế mạch nguyên lí :

- + Tìm hiểu yêu cầu của mạch thiết kế.
- + Đưa ra một số phương án để thực hiện.
- + Chọn phương án hợp lí nhất.
- + Tính toán, lựa chọn linh kiện cho hợp lí.

2. Thiết kế mạch lắp ráp : Đảm bảo :

- + Bố trí các linh kiện khoa học và hợp lí.
- + Vẽ đường dây dẫn điện để nối với nhau theo sơ đồ nguyên lí.
- + Dây dẫn không chồng chéo và ngắn nhất.

III. Thiết kế mạch nguồn điện một chiều :

1. Lựa chọn sơ đồ thiết kế :

Chọn sơ đồ mạch cầu vì có chất lượng tốt, dễ thực hiện.

2. Sơ đồ bộ nguồn :

- + Sơ đồ mạch h.9.1.

3. Tính toán và lựa chọn các linh kiện trong mạch : (sgk)

Thực hành Mạch nguồn điện một chiều

1. Chuẩn bị

1.1. Dụng cụ, vật liệu (cho một nhóm học sinh)

- Đồng hồ vạn năng : 1 chiếc
- Biến áp nguồn : 1 chiếc
- Điốt tiếp mặt: 4 chiếc (mắc hình cầu)
- Bộ lọc hình Pi : 1 bộ
- Ổn áp dùng IC 7812: 1 chiếc

1.2. Những kiến thức liên quan

1. **Bài 4: Linh kiện bán dẫn và IC**
2. **Bài 7: Khái niệm về mạch điện tử - chỉnh lưu - nguồn một chiều**
3. **Bài 9: Thiết kế mạch điện tử đơn giản**

2. Nội dung và quy trình thực hành

2.1. Các bước thực hành

- Bước 1: Quan sát tìm hiểu các linh kiện trong mạch thực tế.
- Bước 2: Vẽ sơ đồ nguyên lý của mạch điện trên.
- Bước 3: Cắm dây nguồn vào nguồn điện xoay chiều.

2.2. Xử lý số liệu

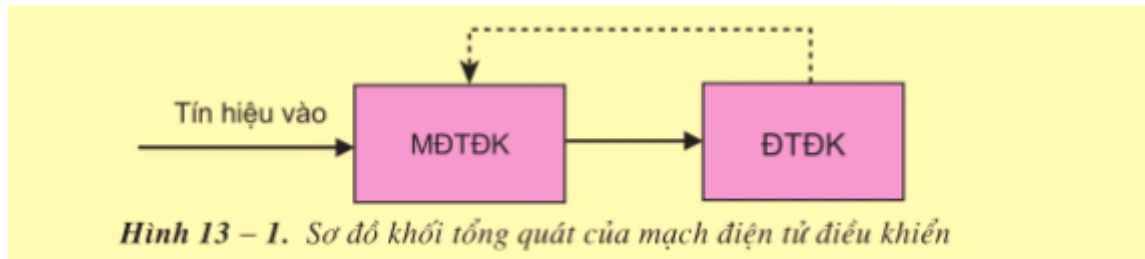
- Dùng đồng hồ vạn năng đo các thông số sau đó ghi vào mẫu báo cáo.
  - +Điện áp của hai đầu cuộn dây sơ cấp của biến áp nguồn U_1 .
  - +Điện áp của hai đầu cuộn dây thứ cấp của biến áp nguồn U_2 .
  - +Điện áp của đầu ra của mạch lọc U_3 .
  - +Điện áp của đầu ra của mạch ổn áp U_4

KHÁI NIỆM VỀ MẠCH ĐIỆN TỬ ĐIỀU KHIỂN

I. Khái niệm về mạch điện tử điều khiển :

+ Những mạch điện tử thực hiện chức năng điều khiển được coi là mạch điện tử điều khiển.

+ Sơ đồ khối tổng quát của mạch điện tử điều khiển.

II. Công dụng :

- + Điều khiển tín hiệu
- + Tự động hóa các máy móc thiết bị.
- + Điều khiển các thiết bị dân dụng.
- + Điều khiển trò chơi giải trí.

III. Phân loại :

- Theo công suất :
  - + Công suất lớn.
  - + Công suất nhỏ.
- Theo chức năng :
  - + Điều khiển tín hiệu
  - + Điều khiển tốc độ.
- Theo mức độ tự động hóa :
  - + Điều khiển cứng bằng mạch điện tử.
  - + Điều khiển có lập trình.

Hết

MẠCH ĐIỀU KHIỂN TÍN HIỆU

I. Khái niệm về mạch điều khiển tín hiệu :

Là mạch điện tử điều khiển sự thay đổi trạng thái của tín hiệu.

II. Công dụng :

- + Thông báo về tình trạng thiết bị khi gặp sự cố.
- + Thông báo những thông tin cần thiết cho con người thực hiện theo hiệu lệnh.
- + Làm các thiết bị trang trí bằng điện tử.
- + Thông báo về tình trạng hoạt động của máy móc.

III. Nguyên lí chung của mạch điều khiển tín hiệu :

+ Sơ đồ khối mạch điều khiển tín hiệu :

Hình 14 – 2. Sơ đồ khối một mạch điều khiển tín hiệu

- Khối nhận lệnh.
  - Khối xử lí.
  - Khối khuếch đại.
  - Khối chấp hành.
- + Nguyên lí chung :
- Sau khi nhận lệnh báo từ cảm biến, mạch điều khiển xử lí tín hiệu đã nhận, điều chế theo một nguyên tắc nào đó.
  - Sau khi xử lí xong, tín hiệu được khuếch đại đến công suất cần thiết và đưa đến khối chấp hành.
  - Khối chấp hành sẽ phát lệnh báo hiệu bằng chuông, đèn, hàng chữ nổi và chấp hành lệnh.

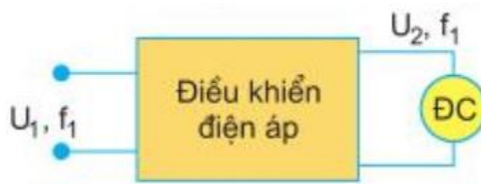
MẠCH ĐIỀU KHIỂN TỐC ĐỘ ĐỘNG CƠ ĐIỆN XOAY CHIỀU MỘT PHA

I. Công dụng :

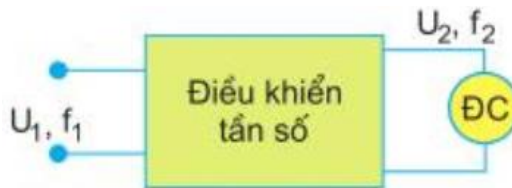
- + Thay đổi số vòng dây của Stato.
- + Điều khiển điện áp đưa vào động cơ.
- + Điều khiển tần số nguồn điện đưa vào động cơ
- + Hiện nay sử dụng các mạch điện tử điều khiển tốc độ thường bằng cách điều khiển điện áp và tần số dòng điện.

II. Nguyên lí điều khiển tốc độ :

- + Điều khiển tốc độ bằng cách thay đổi điện áp đặt vào động cơ.

- + Điều khiển tốc độ bằng cách thay đổi tần số và điện áp đưa vào động cơ.

Hết